

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

МАТЕРІАЛИ

**VI Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців**

**«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО
ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ»**

присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та
менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету
Ушинського

М. ОДЕСА - 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

**VI Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців**

**«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО
ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ»**

присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та
менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету
Ушинського

(Одеса, 20-21 травня 2022 року)

Одеса -2022

М 54 **Методологія та технологія сучасного філософського пізнання** //
Матеріали IV Міжнародної наукової конференції (Одеса, 20-21 травня 2022 р.)
135 с.

Рецензенти:

***Пальчинська Мар'яна Вікторівна** - доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії, психології та педагогіки Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку,*

***Рибка Наталя Миколаївна** – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та методології науки Державного університету «Одеська політехніка»*

Збірник матеріалів VI Міжнародної наукової конференції «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; філософію історії в сучасному вимірі; філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства; філософію синергетики та філософські погляди Г.Сковороди у світлі сучасності. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 11 від 30 червня 2022 року)

Список використаних джерел

1. Барг М. А. Эпохи и идеи: становление историзма. Москва: Мысль, 1987. 348 с.
2. Барг М. А. Категории и методы исторической науки. Москва: Наука, 1984. 342 с.
3. Бердяев Н. А. Смысл истории. Москва: Мысль, 1990. 175 с.
4. Гайденко П. П. Категория времени в буржуазной европейской философии истории XX века. Философские проблемы исторической науки. Москва: Наука, 1969. С. 226–259.
5. Гобозов И. А. Введение в философию истории. Москва: Гуманитарное знание, 1993. 307 с.
6. Люббе Г. В ногу со временем. Вопросы философии. 1994. № 4. С. 94–107.
7. Люббе Г. Историческая идентичность. Вопросы философии. 1994. № 4. С. 108–120.
8. Ясперс К. Истоки истории и ее цель. Смысл и назначение истории. Москва: Республика, 1994. С. 28–287.

СЕКЦІЯ № 5 ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІ ПАРАДИГМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Богуславська Юлія Юріївна - методист ООРЦППО КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Орленко Ірина Миколаївна – доктор філософії, завідувачка ООРЦППО КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО МАЙБУТНЮ СІМ'Ю У ПІДЛІТКІВ З ПОРУШЕННЯМ СЛУХУ

Сучасний етап розвитку корекційної педагогіки та психології характеризується пошуком нових шляхів соціальної адаптації дітей з психічними та фізичними порушеннями розвитку. Значних успіхів у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами може бути досягнуто лише за активної участі в цьому процесі сім'ї, і в першу чергу батьків.

В останні роки фахівців цікавлять питання не лише формування у дітей нових умінь та навичок, вони розглядають сім'ю як основний стабілізуючий фактор адаптації дитини. Саме з власної сім'ї дитина виносить у доросле життя перші уявлення про морально-людські цінності, норми поведінки, характер взаємовідносин між людьми та уявлення про свою майбутню сім'ю.

Дослідження М. Сяби підтверджують думку, що сім'я відіграє важливу

роль у соціалізації дитини, яка не чує [1]. Батьки формують у дітей навички самообслуговування, позитивного ставлення до навчання, готуючи дітей до участі в побутовій та суспільно корисній праці. Саме в спілкуванні та в інших видах спільної діяльності батьки розширюють світогляд дитини з порушенням слуху, розвивають у неї інтерес до знань, потребу у взаємодії з іншими людьми. Саме тому, сімейне виховання дитини з порушенням слуху, на думку М. Сяби, має бути раннім, корекційним та орієнтованим на потенційні можливості дитини. Саме таке виховання не дає розвитку соціальній ізоляції дитини, забезпечує її засобами комунікації та допомагає її інтегрувати в суспільство та створити свою власну сім'ю.

Т.Федюк та В.Безлюдною було проведено дослідження особливостей соціалізації осіб з порушеннями слуху. Згідно цих досліджень, наявність порушення слуху значно ускладнює процес соціалізації підлітка. Для старшокласників характерними є труднощі в розумінні оточуючих подій, значення та мотивації поведінки дітей та дорослих, їхніх почуттів, в оволодінні нормами поведінки та формуванні моральних уявлень і почуттів. Ці проблеми обумовлені обмеженими можливостями в оволодінні психологічними засобами пізнання соціальної дійсності [1].

Варто зауважити, що у вітчизняній та закордонній літературі увага дослідників зосереджена на проблемі соціалізації осіб з порушеннями слухового розвитку. Проте вичерпних досліджень щодо підготовки молоді з порушеннями слуху до створення своєї власної сім'ї, як один із важливих елементів соціалізації та реалізації свого батьківського потенціалу немає.

Підлітковий вік має усі необхідні передумови для підготовки підростаючого покоління до майбутнього сімейного життя і характеризується: створенням планів на доросле життя, виникненням потреби у спілкуванні з однолітками протилежної статі, активним процесом статевого дозрівання особистості, пробудженням потреби кохати і бути коханим, появою сексуальних інтересів.

В.Крутецьким було визначено особливості характеру старшокласників з порушеннями слуху, які суттєво впливають на процес формування стосунків з особами протилежної статі [3]:

- 1) імпульсивність – схильність діяти негайно. Причина – вікова слабкість вольової регуляції поведінки, потреба в активній зовнішній розрядці;
- 2) вередливість, впертість – недоліки виховання;
- 3) допитливість, безпосередність, довірливість – схильність до наслідування. Небезпека полягає в тому, що дитина переймає не лише позитивне;
- 4) емоційність – невміння стримати свої почуття, контролювати їх прояви.

В. Крутецький зауважив, що в процесі формування міжособистісних стосунків та формування уявлень про свою майбутню сім'ю у підлітків та юнаків з порушенням слуху досить часто на заваді стоять особистісні комплекси зумовлені порушенням слухового розвитку. Такі особи досить часто соромляться ініціювати розмову з особами з типовим розвитком, бо соромляться свого голосу та вимови.

Т.Розановою було досліджено, що існування значних об'єктивних

проблем у пристосуванні та взаємодії з оточуючим світом спричиняє появу у нечуючих старшокласників таких особистісних рис, як недостатня гнучкість, егоцентризм, відсутність внутрішнього контролю, імпульсивність, навіюваність, агресивність [2]. Ці психологічні особливості в свою чергу позначаються на міжособистісному спілкуванні з особами протилежної статі. Характерними є також труднощі в розумінні оточуючих подій, значення та мотивації поведінки інших людей, їх почуттів, в оволодінні нормами поведінки та формуванні моральних уявлень і почуттів, що безпосередньо призводить до замикання в собі та неадекватної самооцінки підлітків з порушеннями слуху.

Порушення спілкування з оточуючими частково ізолює старшокласника з порушеннями слуху від людей, що веде до утруднення формування самосвідомості та інших особистісних утворень. Провідними емоціями підлітків з порушеннями слуху є емоційна вразливість, оптимістичність, агресивність, ригідність; кожна емоція проявляється залежно від ситуації та індивідуальних особистісних якостей і властивостей кожної особистості. Особливо гостро проявляється потреба в соціальній активності, в спілкуванні та яскравих переживаннях, у прихильності. Спостерігається загальне бажання молоді з порушеннями слуху бути емоційно залученими до спільної взаємодії з оточуючими, рівень самооцінки не є сталим, він залежить від ситуації, в якій перебуває підліток.

Материнська і соціальна депривація, дефіцит спілкування з дорослими, відсутність стосунків прийняття та інші особливості виховання призводять до викривлення взаємодії дитини з соціальним середовищем та формування уявлень про своє майбутнє.

Отже, порушення слуху обумовлює специфічні труднощі в процесі створення своєї власної родини переважно адаптаційного та соціалізуючого характеру.

Список використаних джерел

1. Бойчук П. Педагогічний аналіз концепцій сімейного виховання А. С. Макаренка та В.О. Сухомлинського [Електронний ресурс]. Вісник Запорізького національного університету. 2008. № 1. С.16-17.

2. Іваненко А. С. Особливості уявлень про батьківську та майбутню власну сім'ю в розумово відсталих підлітків. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки. 2014. Вип. 2. С.137-141

3. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : підручник / В. М. Синьов. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. – Частина 1. – 238 с.

4. Шльонська О.О. Стиль сімейного виховання як чинник формування адаптивних можливостей дитини: Автореф. дис. канд. психол. наук: 19.00.07 – «Педагогічна та вікова психологія» / О.О. Шльонська. – Хмельницький, 2012. – 16 с.